

INFORMACJE DOTYCZĄCE RAMOWEJ DYREKTYWY WODNEJ

GRÜNE LIGA e.V. Bundeskontaktstelle Wasser (Krajowe Centrum Kontaktowe ds. Wody)

Wydanie 2 – Wrzesień 2005

ANALIZA EKONOMICZNA WEDŁUG RAMOWEJ DYREKTYWY WODNEJ

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) odwołuje się głównie do narzędzi ekonomicznych służących osiągnięciu zamierzonych celów ekologiczno – politycznych. W myśl tej dyrektywy wymaga się od wszystkich krajów członkowskich zastosowania instrumentów finansowych za usługi wodne i stosowania zasady „zanieczyszczający płaci” (artykuł 9). Przy wyborze najodpowiedniejszych działań do osiągnięcia celów ekologicznych należy wziąć pod uwagę zewnętrzne koszty środowiska i zasobów naturalnych (artykuł 11). Instrumenty finansowe mają być impulsem do efektywnego użytkowania wody (artykuł 9). Wyjątki od obowiązku uzyskania dobrego stanu wód do roku 2015 muszą także zostać uzasadnione ekonomicznie (artykuł 4).

**ANALIZA EKONOMICZNA WEDŁUG RAMOWEJ
DYREKTYWY WODNEJ**
**UWAGI DO ANALIZY EKONOMICZNEJ W RAPORCIE
DOTYCZĄCYM RZEKI ŁABY**
PRAWODAWSTWO UE W ZAKRESIE OCHRONY WÓD
KONTAKT / IMPRESUM

W tak zwanym podstawowym programie działań zawarte zostały prognozy rozwoju użytkowania wód do roku 2015. Jego celem jest rozpoznanie luk pomiędzy prognozowanym, a pożądanym stanem wód do roku 2015. To z kolei służy za podstawę do stworzenia programu działań. Obserwacji i analizie podlegać powinien rozwój popytu i podaży wody.

Współdziałanie różnych ekonomicznych elementów RDW (według Drafting Group ECO 1: Information Sheet on River Basin Characterization: Economic Analysis of water uses; zmienione)

Grupa robocza CIS „Water Economics” (WATECO) na poziomie UE opracowała przewodnik, zawierający wytyczne przeprowadzenia analizy ekonomicznej. Analiza ekonomiczna powinna zawierać:

1. Opis gospodarczego znaczenia użytkowania wód.
2. Analizę wodnego sektora usługowego oraz jego koszty.
3. Podstawowe działania dla gospodarczego rozwoju do 2015 roku.
4. Pierwsze rozważania dotyczące efektywności kosztów podjętych działań.
5. Informacje o dalszych potrzebnych działaniach.

Użytkowanie wód oznacza wszystkie czynności mające znaczący wpływ na stan wód.

Usługi wodne to działania publicznego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, oraz także użytkowanie wód mające wpływ na bilans wodny. Dotyczy to przede wszystkim poboru wody i odprowadzania ścieków przez przemysł i rolnictwo (nawadnianie).

Kolejnym krokiem jest daleko idąca analiza dotycząca dokładnego opisu najważniejszych kwestii odnośnie gospodarki wodnej na terenie zlewni. Analiza ta ma być przedstawiona opinii publicznej do 2007 roku, przed przedstawieniem propozycji planów ekonomicznych dla obszarów zlewni.

Stefanie Kralisch i Oliver Pielmann

UWAGI DO ANALIZY EKONOMICZNEJ W RAPORCIE DOTYCZĄCYM RZEKI ŁABY

Analiza ekonomiczna, zawarta w raporcie dotyczącym rzeki Łaby, została opracowana w dwóch częściach: dla niemieckiej i czeskiej części dorzecza Łaby. W skutek tego znajduje się ona częściowo poza propozycjami grupy roboczej WATECO i nie uwzględnia niektórych ważnych aspektów.

W niemieckiej części raportu, do **użytkowania wody** zalicza się obok prywatnych gospodarstw domowych tylko rolnictwo, przemysł i żegluga. Natomiast w części czeskiej raportu także ochronę przeciwpowodziową, rybołówstwo oraz rekreację.

Niemiecki **podstawowy program działań** powstanie głównie na podstawie danych ogólnych dla obszaru Niemiec, inaczej niż w czeskiej części raportu, znajduje się tu mniej konkretnych liczb dla obszaru dorzecza Łaby.

W niemieckiej części raportu, w prognozie dla **żeglugi śródlądowej**, mówi się o wzroście spowodowanym koncentracją ruchu transgranicznego. Oczekiwanie spełnienia prognozowanego w roku 2001 rozwoju tego ruchu do 2015 roku wygląda, według obecnego stanu, bardzo optymistycznie. Szczególnie dotyczy to ruchu tranzytowego na granicy niemiecko-czeskiej. W roku 2001 tranzyt towarów przez przejście graniczne w Schmilka wynosił jedynie milion ton.

Dla wód ważną rolę odgrywa nie tylko rozwój żeglugi, ale także rozbudowa infrastruktury i jej utrzymanie. Stan dotyczący tych planów nie został opisany, zasygnalizowano tylko problem. Konkretnie plany, jak np. budowa stopni wodnych przy Usti, nie zostały w nim zawarte. Tabelaryczne podsumowanie czeskich prognoz rozwoju wskazuje „lekki wzrost” pod względem zmian morfologicznych, spowodowany żegluga oraz „wzrost” z powodu podjętych działań przeciwpowodziowych.

Do **usług wodnych** zalicza się po stronie niemieckiej jedynie dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Po stronie czeskiej także gospodarowanie dorzeczami i małymi wodami płynącymi. Dla tych ostatnich pokrycie kosztów wynosi 60%. Głównym problemem Raportu dla Łaby jest z pewnością równoległe opracowywanie stanu wód oraz ich analizy ekonomicznej, przez co brakuje spójności między tymi planami po stronie czeskiej i niemieckiej. W analizie zagrożeń, pytania dotyczące gospodarki wodnej, zawarte zostały jedynie ogólnie lub nie podjęto ich wcale. W odniesieniu do następnych prac brakuje między innymi informacji, jakie aspekty użytkowania wód powinny znaleźć się w obszerniejszej (głębszej analizie) do roku 2007. Opracowane analizy zagrożeń dla gospodarki wodnej nie znajdują odniesienia w analizie ekonomicznej dla strony niemieckiej. Obecnie brakuje między innymi informacji, jakie użytkowanie wód ma być dokładniej opisane w analizie do 2007. Stanowi to problem dla dalszych prac.

Postulaty ekonomiczne muszą zostać w przyszłości sprecyzowane. Jest to ważne przede wszystkim dla przyszłej oceny efektywności poniesionych kosztów. Służyć ma to także silniejszemu włączeniu w finansowanie poprawy stanu wód tych podmiotów, które powodują jej zanieczyszczanie (zasada „zanieczyszczający płaci”).

Oliver Pielmann i Tobias Schäfer

PRAWODAWSTWO UE W ZAKRESIE OCHRONY WÓD

Dyrektywa dotycząca wód podziemnych (wg. Art.17 RDW), po ostatnich postanowieniach Parlamentu Europejskiego i Rady Ministrów, przypuszczalnie nie wniesie żadnej poprawy jeśli chodzi o ochronę wód podziemnych. Nie ustanowi też jednolitego poziomu ich ochrony. Do tego dołączą jeszcze różne odstępstwa i niestety słabe przepisy dotyczące unikania zanieczyszczania. Wejścia w życie tej dyrektywy nie należy spodziewać się przed końcem 2006 roku.

Nadal przedłuża się ustanowienie uregulowań dot. **substancji priorytetowych**. Normy jakościowo-środowiskowe i poziom emisji dla tych substancji pozostają nadal w formie propozycji. 14 z 33 substancji umieszczonych na liście nadal nie jest ostatecznie zadeklarowanych jako „substancje priorytetowe” albo „priorytetowe substancje niebezpieczne”.

Parlament Europejski i Rada Ministrów obradują obecnie w sprawie zmian w **dyrektywie** z 1976 roku dot. **wody w kąpieliskach**. Komisja Europejska przedłożyła w tej sprawie projekt w październiku 2002.

Komisja Europejska nadal zajmuje się **projektem Programu Działań Przeciwpowodziowych** przedłożonym w czerwcu 2004. Dyrekcja Generalna ds. Środowiska chce wynegocjować lepszą koordynację działań w obrębie Wspólnoty. Dotyczy to szczególnie wspólnej polityki rolnej i polityki spójności i z tych obszarów chce wygospodarować środki finansowe na ochronę przeciwpowodziową. Ustanowienie nowej dyrektywy dla powstania planów ochrony przeciwpowodziowej i polepszenia zarządzania ryzykiem krytykowane jest przez niektóre państwa członkowskie, przede wszystkim przez Wielką Brytanię. Organizacje ekologiczne domagają się zobowiązania, aby plany dotyczące zagrożenia powodziowego zostały zintegrowane z planami zagospodarowania wg. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Dalsze informacje na stronie www.wrrl-info.de i www.mos.gov.pl.

OPUBLIKOWANO “RAPORT 2005 DLA MIĘDZYNARODOWEGO OBSZARU DORZECZA ODRY”

Z Raportem i rezultatami inwentaryzacji w dorzeczu Odry wg. RDW (“Raport 2005”) można zapoznać się na stronie internetowej Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed zanieczyszczeniem www.mkoo.pl.

KONTAKT / IMPRESUM

GRÜNE LIGA e.V.

Michael Bender
Prenzlauer Allee 230
10405 Berlin

Tel: +49 / 30 / 44 33 91 -44 Fax: -33

E-Mail: wasser@grueneliga.de

Internet: www.wrrl-info.de

Redakcja: Tobias Schäfer, Michael Bender

Tłumaczenie: Alicja Skłodowska, Joanna Andruszkiewicz

Drugie wydanie, Wrzesień 2005 – Nakład 500 sztuk

Ten newsletter jest częścią projektu "międzynarodowa sieć współpracy NGO i Ramowej Dyrektywy Wodnej". Projekt jest wspierany finansowo przez niemieckie Ministerstwo Środowiska (Bundesministerium für Umwelt- BMU) oraz Urząd Środowiska (Umweltbundesamt-UBA). Wspierający nie ponosi odpowiedzialności za treść oraz poprawność informacji, jak i za zachowanie poszanowania osób trzecich. Reprezentowane stanowisko nie musi być zgodne ze stanowiskiem wspierającego.

